Viljandi valla mälumäng 26.03.2026 Mustla Rahvamajas

1) 26. märtsil 1958 sündis Tartus eesti molekulaargeneetik ja arengubioloog. Ta on olnud Eesti Maaülikooli ja Tartu Ülikooli rektor. Aastatel 2013–2018 oli ta riigikontrolör ja 2018–2021 Eesti Rahva Muuseumi direktor. Aastatel 1979–1989 mängis kantriansamblis Rentaablus viiulit. **Kellest jutt?**

2) 26. märtsil 2006 toimusid Tallinnas eesti kirjaniku, tõlkija, filmitegija, diplomaadi ja poliitiku matused. Eluaastad 1929 – 2006. **Keda maeti?**
Tema raamatuid: "Kobrade ja karakurtide jälgedes" (reisiraamat Kesk-Aasiast), "Laevapoisid rohelisel ookeanil" (reisiraamat Siberist), "Tulemägede maale" (reisiraamat Kamtšatkast), "Virmaliste väraval" (reisiraamat Kaug-Põhjast)
Filme: "Veelinnurahvas“ (1970), "Linnutee tuuled“ (1977), "Kaleva hääled“ (1986), "Toorumi pojad“ (1989), "Šamaan“ (1997)

3) 19. märtsil toimus üle Eesti põllumajandussektori aktsioon „Põllumajandus ristteel“, mille raames kogunesid põllumajandustootjad traktoritega suuremate linnade ringteedele. Traktorid kogunesid Tallinnas, Tartus, Pärnus, Rakveres, Viljandis, Jõhvis, Jõgeval, Kuressaares, Räpinas, Valgas ja Võrus. Nii korraldajad, kui ka osalenud põllumehed sõnasid, et niivõrd palju toetust ei osanud nad oodata. **Kui mitu traktorit osales aktsioonis?**

4) Reedest pühapäevani toimus Poolas Torunis tänavune kergejõustiku sise-MM. Osales ka neli Eesti sportlast.

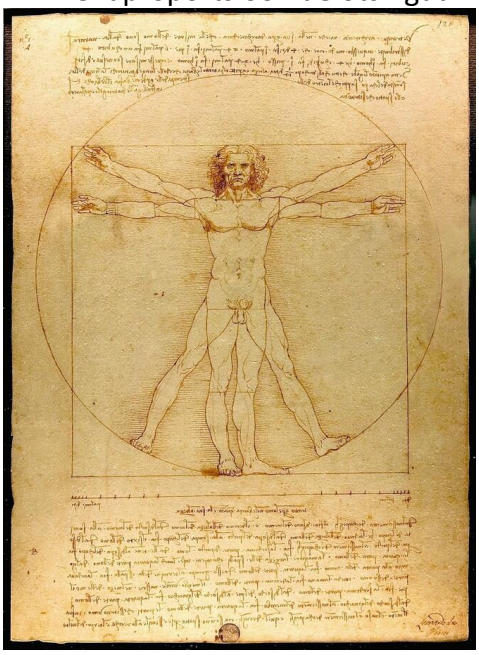
5) 9. augustil esineb Tallinnas Unibet Arena kvartalis maailmakuulus briti bänd, kes on üks tunnustatumaid ja pikemalt tegutsenud bände kaasaegse muusika ajaloos. Nende debüütalbum "Three Imaginary Boys" ilmus 1979. aastal. Bänd on välja andnud 14 stuudioalbumit, mitmeid *live*- ja kogumikalbumeid ning üle 40 singli, müües kokku rohkem kui 30 miljonit plaati. Bändi värskeim stuudioalbum "Songs of a Lost World" ilmus 2024. aastal. Album tõi bändile ka karjääri esimesed Grammy auhinnad parima alternatiivmuusika albumi kategoorias ning parima alternatiivmuusika esituse eest. **Nimetage see bänd.**

6) Los Angeleses jagati 15. märtsi õhtul 98. korda Ameerika Filmikunsti ja -teaduste Akadeemia auhindu Oscareid. Paul Thomas Andersoni põnevusdraama vabadusvõitlejatest võidutses kõige olulisemates kategooriates ja pälvis ühtekokku kuus Oscarit. See film sai ka parima filmi Oscari.
Nimetage see film.

7) **Nimetage hoone.** Fakte fotol (1890) oleva hoone ajaloost: Ehitatud 1767-73. Arhitekt Johann Schultz. Tiibhoones asus kubermanguvangla, kuhu 1847 ehitati kolmas korrus üksikkambritega. 1874 toimus idapoolse tiibhoone ümberehitus, kuhu ehitati 19 üksikkambrit. Etapivangla juures asus ka kirik ja 1882 avatud vanglahaigla.

8) Kuulus joonistus "Vitruviuse mees" valmis aastal 1490 ja see illustreerib ideaalsete inimkehaproportsioonide otsingut. **Kes on selle autor?**

9) Leonardo da Vinci on nende kohta öelnud – *„ilma kestata kehad“.* Nüüdisajal liigitatakse need moodustumise, välimuse ja aluse kõrguse järgi kaheks kategooriaks (kihilised ja konvektiivsed), neljaks klassiks (alumised, keskmised, kõrged ja vertikaalse arenguga) ja kümneks põhiliigiks. **Kellest või millest on jutt?**

10) Kreutzwaldi märkmetest: Viru-, Harju- ja Järvamaal kasteti pühapuid (pärn, tamm, saar) kord aastas ……..ga, et kari paremini edeneks. **Millega kasteti?**

11) James Fenimore Cooperi romaanid „Hirvekütt“, „Viimne mohikaanlane“, „Rajaleidja“, „Pioneerid“, „Preeria“ ilmusid ka omaaegses menukas raamatusarjas „Seiklusjutte maalt ja merelt“. **Kuidas nimetati Cooperi romaanide tsüklit?**

12) Euroopa peaministrid. Leia õige paar (peaminister ja riik)

1.Evika Silina	a)Venemaa
2.Yulia Svyrydenko	b)Albaania
3.Mikhail Mishustin	c)Suurbritannia
4.Edi Rama	d)Slovakkia
5.Robert Fico	e)Ukraina
6.Keir Starmer	f)Läti

13) Paul Ariste hinnangul on järve nimetus soomeugrieelne kohanimi. Paul Alvre seostab seda aga murdesõnaga, mis tähendab "pillirooväli, umbe kasvava järve kõrkjatihnik„ ja mis tema arvates iseloomustab hästi kõrkjatesse kasvanud kallastega järve. Kuulub ida-Eesti vesikonda ja suurim sügavus on 6m (Sapi süvik). Järves elab 35 liiki kalu. Järv on tähtis peatuspaik rändlindudele. Järve ääres asub muuseum Akva:rium. **Mis järvest jutt**?

14) Võrtsjärves on mitu saart. 6 suuremat saart on: Ainsaar, Heinassaar, Petassaar, Pähksaar, Tondisaar, Rättsaar. Lisaks veel Leie, Soolika ja Suurkivi vare, Pikkvare ja Heinassaare vare ehk Kanakese saar. **Milline neist on Võrtsjärve suurim saar?**

15) Enne II maailmasõda oli neid Eestis u 800, tänaseks on mingil kujul säilinud u 250, aga ainult üks täidab oma algset eesmärki. See üks asub Järvamaal Seidlas ja pärineb 18. sajandist, aga Seidla omale peaks varsti konkurentsi pakkuma ka Vihula oma. Küsitavate järgi on pealkirjastatud ka 1974 ilmunud Raimond Kaugveri jutustustekogu ja sellist nime kannab ka Kohtla-Järve noorteteater. **Millest jutt?**

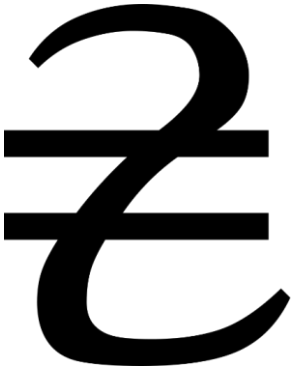
16) Need 4 meest kuulusid kõik Res Publicasse ning mõnedki neist on olnud Eesti Vabariigi ministrid. Kes on need mehed poliitiliste konkurentide poolt pandud hüüdnimede taga?
Indrek Õudne
Kiisu
Kennu
Juku

17) Nimetage taasiseseisvunud Eesti Vabariigi presidendid ametisse astumise ajal vanuse järgi alates noorimast.

18) See endine Eesti poliitik kannab hüüdnime Molekul. Endine mitmekordne minister ja 3 Riigikogu koosseisu liige, aastast 2025 Eesti Ringhäälingute Liidu tegevjuht. On tegutsenud nii raadiohääle (üks Kuku raadio loojatest) kui suursündmuste korraldajana. 2007 pälvis meedia tähelepanu tollase justiitsministri sünnipäevapidu Tartu Püssirohu-keldris, kus etendati Vanemuise teatri monolavastust "Adolf", väljas oli svastika ning külalistel paluti riietuda Müncheni õllekeldrite stiili järgivalt. **Kes on see endine poliitik?**

19) Naiste munarakk on suurim rakk inimese kehas. See on umbes 175 000 korda raskem kui väikseim rakk. **Mis on väikseim rakk?**

20) Rahaühiku ajalugu pole pikk. Kasutusele võeti 2. septembril 1996 ja on ainult ühe riigi ametlik rahaühik. Käibel on 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 200 ja 500 rahatähed. Tänane kurss: 1…… = 0,020 EUR. Valuutakood on UAH. **Nimetage rahaühik.**
Pildil valuutasümbol

21) Nimetage fotodel olevad lauljad.

22) See Viljandi maakonnas asuv Vabadussõja mälestussamba valmistas kujur August Vomm. Sammas avati 23. juunil 1937. 18. juunil 1941 tõmmati sõdurikuju sambalt maha. Aluskivid kaevati samas maa sisse ja pronkskuju viidi Viljandisse. Saksa okupatsiooni ajal toodi kuju tagasi ja sammas avati 12. juulil 1942,kuid hävitati lõplikult 1948. Sammas taasavati 24. juunil 1990. Uue sõduri kuju modelleeris kujur A. Ennet. Taastati sisuliselt originaalkujul. Paremal küljel on kiri "KAITSE OMA KODU RADA / SIIS KESTAB VABA EESTI IGAVEST„. **Kus see mälestussammas asub?**

23) 21.oktoobril 1931 maeti kuulsat ameeriklast. President Hoover kutsus rahvast üles lülitama üheks minutiks välja lambid, et avaldada kadunukesele viimset austust. **Kelle matus?**

24) Mõista-mõista: „Hari mu auku, laku mu perset, topi mu taha“. **Kes/mis?**

VASTUSED
1) President Alar Karis
2) President Lennart Meri
3) 690 traktorit
4)seitsmevõistleja **Rasmus Roosleht;** 800 m jooksja **Uku Renek Kronbergs**; teivashüppaja **Marleen Mülla;** 60 m tõkkejooksja **Kreete Verlin**
5) The Cure
6) Üks võitlus teise järel.
7)Toompea loss. Eestimaa kubermanguvalitsuse hoone, mille keskosas asub tänapäeval Eesti Vabariigi parlament. Kubermanguvangla põletati 1917. aastal märtsirevolutsiooni käigus maha. 1920–1922 lammutati konvendihoone ja selle kohale ehitati Riigikogu hoone. Pika Hermanni torni esimene osa ehitati aastatel 1360–1370 ning seda täiendati 16. sajandil, mil torn sai oma praeguse kõrguse: 45,6 meetrit. Esimest korda heisati sinimustvalge lipp Pika Hermanni torni 12. novembril 1918
8) Leonardo da Vinci
9) Pilved

10) Veri
11) „Nahksuka jutud“
12) **1.Evika Silina** **f)Läti**
2.Yulia Svyrydenko **e)Ukraina**
3.Mikhail Mishustin **a)Venemaa**
4.Edi Rama **b)Albaania**
5.Robert Fico **d)Slovakkia**
6.Keir Starmer **c)Suurbritannia**
13) Võrtsjärv
14) Pähksaar
15) Tuuleveskid
16) Indrek Raudne
Siim Valmar Kiisler
Ken Marti Vaher
Juhan Parts
17) **Kersti Kaljulaid** 46 a, 9 k, 10 p
Toomas Hendrik Ilves 52 a, 9 k, 13p
Lennart Meri 63 a, 6 k, 7 p
Alar Karis 63 a, 6 k, 15 p
Arnold Rüütel 73 a, 4 k, 28 p
18) Rein Lang
19) Seemnerakk (spermatosoid)
20) Ukraina grivna
21) Els ja Nancy Himma
22) Tarvastu Vabadussõja mälestussammas
23) Thomas Alva Edison
24) Piip